

עפ"ג 32386/02/23 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עפ"ג 32386-02-23
19 אפריל 2023

לפני כבוד סגן הנשיאה השופט אליהו ביתן - אב"ד
כבוד השופטת גאולה לוין
כבוד השופט גיל דניאל
המערער: פלוני
נגד
המשיבה: מדינת ישראל

מהות הערעור: ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בבאר שבע (כב' השופט א' אמנו) מיום

5.1.2023 בת.פ. 40623-09-19.

נוכחים:

המערער וב"כ עו"ד סמיר אבו עאבד

ב"כ המשיבה עו"ד הילה דרימר

פסק דין

המערער הורשע על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש לבת זוג, לפי סעיף 382(ג) בחוק העונשין, התשל"ז-1977.

בהסדר הטיעון הוסכם בין הצדדים ששירות המבחן יערוך תסקיר על המערער. אם התסקיר יהיה חיובי, התביעה תדרוש להטיל על המערער מאסר על תנאי, קנס ופיצוי, ואם התסקיר יהיה שלילי, התביעה תעתור למאסר בעבודות שירות, מאסר על תנאי, קנס ופיצוי.

שירות המבחן הגיש מספר תסקירים על המערער. בראשון צוין שהמערער בן 40. נשוי לשתי נשים ואב לשישה ילדים. מתגורר בXXXXXX ועובד בXXXXXXX. שירת בצבא. משפחתו נורמטיבית. תיאר יחסים טובים בינו ובין נשותיו וילדיו. ללא עבר פלילי. ביחס לעבירה, צוין שהוא אינו מודה בה. תיאר אי הסכמות בינו ובין המתלוננת בנושא כלכלי, והתנהגות לא מכבדת של המתלוננת כלפיו. וטען שהוויכוח המתואר לא כלל התנהגות אלימה. ושלאחר האירוע המתלוננת שהתה

בבית אביה 7 חודשים, ולאחר מכן שבה לחיות עם המערער והם מנהלים מערכת יחסים תקינה. שירות המבחן התרשם שהמערער מתקשה לנהל שיח פתוח וכנה, מתקשה לבחון את התנהלותו ומצמצם מחומרת מעשיו. וכי קיימת רמת סיכון להישנות התנהגות עוברת חוק בתחום האלימות ונזקקות טיפולית. צוין שהמערער שלל צורך בטיפול. ושירות המבחן נמנע מלתת עליו המלצה טיפולית. בתסקיר משלים צוין שהמערער שולב בטיפול ביחידה למניעת אלימות במשפחה. התקיימו ארבעה מפגשים. והמערער משתף פעולה. בשיחה עם המתלוננת תיארה שהיא והמערער נפרדו על רקע עימות נוסף ביניהם שכלל אלימות כלפיה לעיני בנם והיא הגישה נגד המערער תלונה במשטרה ומאז היא מתגוררת בבית הוריה. המערער תיאר שהוא והמתלוננת נפרדו על רקע עימות מילולי ביניהם וציין שלא היה אלים כלפיה. ולדבריו התיק הפלילי החדש אמור להיסגר. תיאר שההליך הטיפולי מסייע לו. והביע חשש שהרשעה פלילית תפגע בעבודתו.

בתסקיר סופי, מחודש אוגוסט 2022, דווח שהמערער משתף פעולה בהליך הטיפולי הכולל שיחות פרטניות, והוא חש שהוא נתרם ממנו. ושלטענתו התיק החדש נגדו צפוי להיסגר. והוא הביע חשש מהרשתתו. המתלוננת תיארה שאינה בקשר עם המערער, ומשפחתו דורשת שתבטל את תלונתה נגדו כחלק מהסדר הגירושין. שירות המבחן שקל את "עמדותיו המפחיתות ביחס לעבירה" של המערער ולצד זאת את התגייסותו לטיפול, והמליץ על ענישה שיקומית שלא תפגע בעיסוקו וזאת על מנת לחזק את גורמי הסיכוי שלו, להפחית את תחושות האשמה כלפי המתלוננת ולסייע בהרגעת המתיחות בין הצדדים. ובסופם של דברים המליץ להטיל על המערער 100 שעות של"צ, וצו מבחן לחצי שנה לצורך המשך ההליך הטיפולי. והמליץ לבטל את הרשתתו.

המאשימה ביקשה לקבוע מתחם עונש הולם הנע בין 8 חודשי מאסר שניתן לשאתם בעבודות שירות ועד 18 חודשי מאסר בפועל, ועתרה להטיל על המערער 8 חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסר על תנאי, פיצוי וקנס.

ההגנה עתרה לאמץ את המלצות שירות המבחן.

בית המשפט קבע כי העבירה בנסיבותיה אינה מתאימה לביטול ההרשעה וכי לא הוכח נזק קונקרטי שיגרם למערער מהרשתתו. ודחה את הבקשה לביטול ההרשעה. עמד על הערכים המוגנים בעבירה ועל מידת הפגיעה בהם, אותה קבע כבינונית; על נסיבות ביצוע העבירה; ועל מדיניות הענישה הנוהגת, תוך שהפנה לפסיקה; וקבע כי מתחם העונש ההולם לעבירה בנסיבותיה, נע בין מאסר על תנאי לשנת מאסר בפועל. ובסופם של דברים הטיל על המערער 7 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, ועונשים נלווים.

מכאן הערער.

ב"כ המערער טוען, כי בית המשפט שגה בכך שהתעלם מהסדר הטיעון שהוצג, בהינתן העובדה שהתסקיר הסופי שהוגש על המערער חיובי במהותו והמליץ על ביטול הרשתתו. טוען שמתחם העונש שנקבע על ידי בית המשפט קמא רחב מאד; שהעונש שהוטל מתעלם מנתוניו הטובים של המערער ומסיכויי שיקומו; ושכך המושפט התעלם מכך שהותרת ההרשעה על כנה תפגע קשות בעיסוקו של המערער. נטען, שנסיונות ביצוע העבירה מאפשרות לסיים את ההליך ללא הרשעה. בטיעונו בעל פה הדגיש את הטענה הנוגעת להסדר הטיעון ולחיוביות התסקיר הסופי, ציין שבינתיים המערער ואשתו התגרשו, וטען, ברמיזה, שהרקע לאירוע נוגע לסירוב האשה לכך שהמערער משרת במילואים.

ובית המשפט התבקש לקבל את הערעור ולאמץ את המלצות שירות המבחן במלואן.

המשיבה טענה כי לאור הערות בית המשפט בעבר בנוגע להסדרים המתנים עמדת המדינה בטיב התסקיר שיוגש על הנאשם, התביעה איננה עושה יותר הסדרים כאלה. לגופו של ענין טענה שהמערער לא העלה בבית משפט קמא את הטענה שהוא מעלה כעת בענין ההסדר וטיב התסקיר, וטענה, כי העונש שהוטל על המערער מקל אתו. הוסיפה, שבינתיים הוגש נגד המערער כתב אישום נוסף על תקיפת אשתו, בנסיבות דומות. וביקשה לדחות את הערעור.

קראנו את כלל החומרים הנוגעים לענין ושמענו את טיעוני הצדדים והחלטנו לדחות את הערעור.

הכלל הוא, שנאשם בוגר שנקבע לגביו כי ביצע עבירה, מורשע באותה עבירה. הימנעות מהרשעה היא תוצאה חריגה, השמורה למקרים מיוחדים ויוצאי דופן, בהם בין היתר העבירה לפי טיבה מאפשרת לוותר על הרשעה מבלי לפגוע באינטרסים הכרוכים בהרשעה בהליך פלילי, והנזק שיגרם לנאשם מההרשעה איננו עומד בהתאמה למעשה העבירה שביצע.

עבירות האלימות במשפחה הן בעלות חומרה מיוחדת, הנובעת מהמאפיינים הייחודיים של המסגרת בה מבוצעות העבירות ומיחסי הכוחות ויחסי הגומלין שבין התוקף לקרבן, ובהתאם לכך מדיניות הענישה הנוהגת לגביהן היא של רצינות וחומרה. וככלל, עבירות אלה אינן מתאימות להימנעות מהרשעה, בשל האינטרס הציבורי המובהק בהטמעת המסר המוקיע אותן.

"מעשי אלימות בתוך המשפחה נתפסים כבעלי חומרה מיוחדת במערכת האיסורים הפליליים העוסקים בעבירות אלימות. הציפייה האנושית הטבעית הינה כי בתוך משפחה ישררו יחסי אהבה, הרמוניה, וכבוד הדדי. הפרתה של ציפייה זו הופכת את השימוש באלימות במשפחה לתופעה העומדת בניגוד עמוק לחוש הצדק האנושי. יתר על כן, במסגרת המשפחה, מופעלת האלימות על פי רוב בידי החזק כלפי החלש. פערי הכוחות הם גדולים כשמדובר באלימות כלפי קטינים או כלפי בת זוג; באלימות במשפחה, נגישותם של קרבתות העבירה למערכת המשטרתית או למערכות הסיוע האחרות היא ענין מורכב וקשה, הטעון רגשות חזקים, פחדים ואימה. הבושה, והרצון לשמור על שלמות המשפחה הופך לא אחת את התלונה על אלימות במשפחה למהלך קשה וטעון. לא אחת, קיימת תלות כלכלית ורגשית של בן הזוג המוכה בבן הזוג המכה, ותלות זו גם היא מקשה על חשיפת הפגיעה. גורמים אלה ואחרים בשילובם, משווים מימד מחמיר לעבירות אלימות במשפחה. נפיצותן של עבירות אלה, והצורך להגן על קרבתות האלימות שהם על פי רוב חסרי ישע, תורמים אף הם להחמרה הנדרשת בענישה בעבירות אלה.. - ע"פ 6758/07 פלוני נ' מדינת ישראל (11.10.07).

כאן, המערער תקף את המתלוננת במהלך ויכוח על רקע רצונה להגיע לרופא משום שלא חשה בטוב. התקיפה לא התבטאה בהנפת יד רגעית, חד פעמית, או אינסטינקטיבית, אלא, כמתואר, המערער לקח את הטלפון הנייד מידה של המתלוננת והניח אותו על גג הרכב, תפס אותה בשערות ראשה והחל להטיח את ראשה במעקה העץ של המרפסת. לאחר, מכן גרר אותה משערות ראשה, הכניס אותה לתוך הבית, והמשיך להכותה בפניה ולבעוט בגופה.

מדובר אפוא באירוע אלימות חמור ומשמעותי.

המלצת שירות המבחן להימנע מהרשעת המערער נומקה בהעדר הרשעות קודמות, רושם לתפקוד חיובי כללי, שיתוף פעולה בטיפול, ורושם שההרשעה תביא לפגיעה קונקרטית בעבודתו כנהג אוטובוס בחברה המספקת שירות הסעות לחיילים.

ההנחה בדבר פגיעת ההרשעה בעבודת הנאשם צוינה לאקונית וללא כל ביסוס, וההמלצה בכללה חלשה ובלתי משכנעת.

סיכומי של דבר הוא שמקרה זה איננו מתאים כלל ועיקר לתוצאה של אי הרשעה, הן מצד טיבו וחומרתו והן מצד הפגיעה שתיגרם למערער מעצם ההרשעה. אנו מוצאים לנכון לציין כי גם אם ההרשעה היתה גורמת למערער את הנזק הנטען, עדיין לא היה בכך כדי להצדיק הימנעות מהרשעת המערער.

מעשה המערער, רקעו ונסיבותיו, הפגיעה הפיזית והרגשית הכרוכה בו, ושיקולי הענישה המרכזיים, מצדיקים בנסיבות אף הטלת מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח. כך שעונש המאסר בעבודות שירות שנקבע למערער בהחלט איננו מחמיר אתו.

לא מצאנו לנכון להידרש לעומק טענת ההגנה על כך שעתירת התביעה לעונש בבית המשפט קמא סותרת את הסדר הטיעון בין הצדדים, שקבע שאם תסקיר שירות המבחן על המערער יהיה חיובי התביעה תעתור להטיל עליו מאסר על תנאי, קנס ופיצוי. ההגנה לא העלתה טענה זו בעת הטיעונים לעונש וממילא גם התביעה לא התייחסה אליה ובעקבות זאת גם בית המשפט. ובמצב דברים זה אין הצדקה לדון בה לראשונה בהליך הערעור.

בנוסף לכך, אופי התסקיר וטיבו נקבעים לא רק לפי ההמלצה שבסופו אלא בהתייחס לתוכנו המלא. וכאן, התסקיר אמנם ממליץ על ענישה שיקומית, אולם הוא מנמק זאת בין היתר בצורך "להפחית את תחושות האשמה כלפי המתלוננת ולסייע בהרגעת המתחחות בין הצדדים" ותוכן התסקיר בכללו מעורר קשיים ודאגות. במצב זה קשה לראות בתסקיר כתסקיר חיובי.

להשלמת התמונה יצוין כי בתאריך 26.1.23 הוגש נגד המערער כתב אישום נוסף (ת.פ. 72641-01-23) המייחס לו תקיפה אשתו ביום 10.4.22, כשמעשי התקיפה דומים לאלה שעליהם הוא נותן את הדין כאן.

סוף דבר, הערעור נדחה.

על המערער להתייצב ביום 25.04.23 בשעה 09:00 במשרדי הממונה על עבודות השירות לתיאום מועד להתחלת ביצוע עבודות השירות.

הממונה על עבודות השירות יעדכן את בית המשפט בהתפתחויות.

ניתן והודע היום כ"ח ניסן
תשפ"ג, 19/04/2023
במעמד הנוכחים.
אליהו ביתן, שופט, סגן
הנשיאה

גיל דניאל, שופט

גאולה לוין, שופטת